

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

**ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ
УКРАЇНИ**
XIX — початку XX ст.

Збірник наукових праць

Голова редколегії
член-кор. НАН України О.П. Реєнт

Засновано в 2000 р.

ВИПУСК 24

КИЇВ – 2015

Пропоноване видання є двадцять четвертим випуском наукових студій відділу історії України XIX — початку XX ст. Інституту історії України НАН України. Воно продовжує традицію публікації результатів науково-дослідницької діяльності співробітників, аспірантів та здобувачів Інституту, працівників провідних вітчизняних наукових установ та викладачів вищих навчальних закладів України.

У збірнику висвітлено широке коло політичних, соціально-економічних і культурницьких питань з історії українських земель XIX — початку XX ст. Також представлені розвідки з методології, історіографії, джерелознавства, біографістики та студії на воєнну тематику.

The offered edition is the twenty-fourth issue of scientific studios of department of the history of Ukraine XIX — to beginning of XX item to the Institute of History of Ukraine NAS Ukraine. Edition continues tradition of publication of the results of scientifically research activity of employees, graduate students and bread-winners of the Institute, workers of researches the leading domestic scientific establishments and teachers of higher educational establishments of Ukraine.

The collection covers a wide range of political, socio-economic and cultural background in the history of the Ukrainian lands of the nineteenth, early twentieth century. There are articles devoted to the methodology, historiography, sources, biographic and military studies.

Засновник і видавець: Інститут історії України НАН України

Видається за рішенням Вченої ради Інституту історії України НАН України
(протокол № 10 від 18 грудня 2014 р.)

Редакційна колегія: *О.П. Ресніт* (голова редколегії), *В.В. Шевченко* (секретар редколегії), *В.Й. Борисенко*, *О.І. Гуржій*, *О.В. Добржанський*, *Г.Д. Казьмирчук*, *І.А. Коляда*, *В.П. Коцур*, *О.А. Удод*, *Л.Ф. Циганенко*, *В.С. Шандра*, *Н.А. Шип*

Рецензенти: д.і.н., доцент *С.М. Борчук*, д.і.н., професор *М.М. Москалюк*, д.і.н., професор *В.М. Щербатюк*

Постановою президії ВАК України від 26.05.2010 р. № 1-05/4 видання включено до переліку наукових фахових видань з історичних наук (Бюлетень ВАК України. — 2010. — № 6)

Усі права застережено. Передрук і переклад дозволяються лише з дозволу автора та редакційної колегії. Редакційна колегія не несе відповідальності за змістові помилки, допущені авторами.

Адреса редакційної колегії та видавця: 01001, Київ, вул. Михайла Грушевського, 4,
тел. (044) 279-19-02, E-mail: histukr.xix-xx@history.org.ua
Address of the Editorial Board and Publisher: 4 Mykhailo Hrushevskyi str., Kyiv, 01001, Ukraine,
tel. (044) 279-19-02, E-mail: histukr.xix-xx@history.org.ua

ЗМІСТ

Розділ I

СТОРІНКИ ВІТЧИЗНЯНОЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ІСТОРІЇ

<i>Донік О.М.</i> Взаємодія підприємців та органів самоврядування у процесі модернізації міської інфраструктури України наприкінці XIX — на початку XX ст. (на прикладі електропостачання та електротранспорту).....	3
<i>Довжук І.В.</i> Соціально-економічні зміни в Наддніпрянській Україні у середині XIX ст.	24
<i>Машикін О.М.</i> Іноземці в соціально-економічному житті Києва в січні–лютому 1917 р. (за матеріалами газети «Киевлянин»)	37
<i>Молчанов В.Б.</i> Життєвий рівень населення м. Києва у другій половині XIX ст.	56
<i>Курінна Т.М.</i> Мліїв у контексті історії України.....	81
<i>Решетченко Д.В.</i> Правобережна Україна у забезпеченні продовольством військ Російської імперії у першій половині XIX ст.....	89
<i>Скрипник А.Ю.</i> Становлення і формування системи управлінської взаємодії адміністрацій південно-західних губерній з військовим командуванням у 1800–1812 рр.	99

Розділ II

ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ

<i>Савченко В.А.</i> До питання про виникнення анархістського руху в Україні	113

Розділ III

СТОРІНКИ ВОЄННОЇ ІСТОРІЇ

<i>Вергун С.І.</i> Організація безпеки на залізницях у роки Першої світової війни (на прикладі губернських центрів та міст України).....	124
<i>Ступак Ф.Я.</i> З історії соціальної опіки громадських спілок і органів самоврядування в Україні під час Першої світової війни	135

Розділ IV

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ, НАУКИ ТА ОСВІТИ

<i>Крижановська О.О.</i> Місто в житті, долі та мистецькій спадщині кріпацьких інтелігентів України (кінець XVIII — перша половина XIX ст.)	145

<i>Лисенко О.В.</i> Порівняльна характеристика діяльності української інтелігенції в аграрних та індустріальних регіонах Наддніпрянщини на рубежі XIX–XX ст.....	161
<i>Милько В.І.</i> Система управління гімназійною освітою в Російській імперії (на прикладі українських міст XIX — початку XX ст.).....	175
<i>Прищепя О.П.</i> Виставкова діяльність як засіб формування культурного довкілля повітових міст та містечок Правобережної України (XIX — початок XX ст.).....	196
<i>Тельвак В.В., Янишин Б.М.</i> Розвиток наукового життя у провінційних містах Галичини наприкінці XIX — на початку XX ст. (на прикладі діяльності Історичного товариства у Львові).....	208

Розділ V

МЕТОДОЛОГІЯ. ІСТОРИОГРАФІЯ. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

<i>Дзира І.Я.</i> Давньоукраїнське літописання у вітчизняній історіографії початку XX ст.....	220
<i>Шандра В.С.</i> Історія міста у науковій спадщині професора І.І. Дитятини (1847–1892).....	240

Розділ VI

БІОГРАФІЧНІ СТУДІЇ

<i>Федьков О.М.</i> Російський соціал-демократ Ісак Біск і утворення Української соціал-демократичної спілки.....	256
<i>Усенко П.Г.</i> Князь Прозоровський, Суворов і митрополит Ігнатій у кримських операціях 1778 р. (з передісторії Маріуполя).....	276

Розділ VII

РЕЦЕНЗІЇ ТА ОГЛЯДИ

Историческая картина жизни евреев белорусского Полесья (рецензия на книгу «Смиловицкий Л. Евреи в Турове: история местечка Мозырского Полесья / Леонид Смиловицкий. — Иерусалим: Цурот, 2008. — 846 с.») (<i>Карлина О.Н.</i>).....	289
Наші автори.....	295
Наши авторы.....	297
The authors.....	299
Редакційна колегія.....	301

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ
УКРАЇНИ
XIX — початку XX ст.**

Збірник наукових праць

Випуск 24

Літературний редактор: *С.Г. Архипенко*
Набір підготували: *О.В. Фастовець, Д.С. Марченко*
Оригінал-макет підготувала: *Л.А. Зубець*

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 6739 від 04.12.2002 р., видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України

Підписано до друку 10.12.2015 р. Формат 70x100/16.
Ум. друк. арк. 24,7. Обл. вид. арк. 23,58.
Тираж 300. Зам. 44. 2015.

Адреса редакційної колегії та видавця:
01001, Київ, вул. Михайла Грушевського, 4, тел. (044) 279–19–02,
E-mail: histukr.xix-xx@history.org.ua

Поліграфічна д-ця Ін-ту історії України НАН України
01001, Київ, вул. Михайла Грушевського, 4